

ministri käskkiri

Tartu

26. märts 2012. a nr 161

Haridus- ja teadusministri 25. märtsi 2011. a käskkirja nr 290
"Programmi „Keskkonnakaitse ja –tehnoloogia
teadus- ja arendustegevuse (KESTA)" kinnitamine ja
programmi elluviija volituste andmine" muutmise

„Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuste seaduse" § 12 lõike 4, § 20 lõigete 1 ja 3 alusel:

1. Teen haridus- ja teadusministri 25. märtsi 2011. a käskkirjas nr 290 "Programmi „Keskkonnakaitse ja –tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse (KESTA)" kinnitamine ja programmi elluviija volituste andmine" (muudetud haridus- ja teadusministri 1. novembri 2011. a käskkirjaga nr 833) järgmised muudatused:
 - 1) muudan lisa 1 ja kehtestan selle uues sõnastuses (lisatud);
 - 2) muudan käskkirja punkti 2 ja sõnastan selle järgmiselt:
„2. Volitan Sihtasutust Eesti Teadusagentuur täitma programmi elluviija ülesandeid.“
2. Määrän teadusosakonna ülesandeks valmistada ette programmi elluviimiseks haldusleping Sihtasutusega Eesti Teadusagentuur ühe kuu jooksul käskkirja jõustumisest.
3. Käesolevat käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 1. märtsist 2012. a.
4. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse "Halduskohtumenetluse seadustikus" sätestatud korras.

Jaak Aaviksoo
minister

Lisa 1

KINNITATUD

haridus- ja teadusministri 25. märts 2011. a
käskkirjaga nr 290

MUUDETUD

haridus- ja teadusministri 1. novembri 2011. a
käskkirjaga nr 833

MUUDETUD

haridus- ja teadusministri 26. märtsi 2012. a
käskkirjaga nr. 1.6.1

„Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna „Eesti teadus- ja arendustegevuse konkurentsivõime tugevdamine teadusprogrammide ja kõrgkoolide ning teadusasutuste kaasajastamise kaudu“ meetme „Keskkonnatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“ programm „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevus (KESTA)“

Sisukord

1	Programmi nimetus	2
2	Programmi eesmärgid ja põhjendus	2
3	Programmi rakendusasutus ja -üksus	4
4	Programmi elluviija	4
5	Programmi nõukogu	4
6	Programmi sihtgrupid ja partnerid	5
7	Programmi abikõlblikkuse periood	5
8	Mõisted	6
9	Programmi tegevused	6
10	Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud	8
11	Programmi eelarve ning tegevus- ja ajakava	9
12	Indikaatorid	11
13	Programmi elluviija kohustused	12
14	Rakendusüksuse õigused ja kohustused	13
15	Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord	14
16	Programmi muutmise tingimused	15
17	Toetuse kasutamise seotud teabe ja aruannete esitamise tingimused ja kord	16
18	Teavitamine	16
19	Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine	17

Euroopa Liidu struktuurivahendite programm „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevus (KESTA)“ on koostatud „Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007–2013“ ja sellest tuleneva „Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava“ prioriteetse suuna „Eesti teadus- ja arendustegevuse konkurentsivõime tugevdamine teadusprogrammide ja kõrgkoolide ning teadusasutuste kaasajastamise kaudu“ alusel meetme „Keskkonnatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“ rakendamiseks. Programm toetab Euroopa teadusruumi ja Innovaatilise Liidu realiseerimist Eestis, Euroopa Liidu Läänemere piirkonna teadus- ja innovatsioonipoliitika strateegia ning Euroopa Liidu naabruspoliitika eesmärkide saavutamist, samuti koostöö tugevdamist kolmandate riikide ja regioonidega. Programm aitab kaasa Riigikogu 7. veebruari 2007. a otsusega heakskiidetud Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007–2013 „Teadmistepõhine Eesti II“ eesmärkide saavutamisele.

Programm on kinnitatud „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 12 lõike 4 ja § 20 lõike 1 alusel.

1 Programmi nimetus

Programmi nimetus on „Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia teadus- ja arendustegevus (KESTA)“ (edaspidi *programm*). Programm on keskkonnakaitse ja –tehnoloogia teadus- ja arendustegevuse ning sellele toetuvate rakenduste kogum, mis on vajalik valdkondlikul arengu- ja rakenduskaval põhinevate riiklikult prioriteetsete eesmärkide saavutamiseks ja tegevuste elluviimiseks.

2 Programmi eesmärgid ja põhjendus

Programmi üldeesmärgiks on Eesti võimekuse tõstmine keskkonnakaitse ja –tehnoloogia prioriteetsetes valdkondades teadus- ja arendustegevuse toetamise kaudu. Vastavateks valdkondadeks on kliima- ja keskkonnamuutused, loodusvarade ökoloogiliselt tasakaalukas kasutamine, loodusliku mitmekesisuse ja looduslike alade säilitamine, keskkonnariskide hindamine, keskkonnaalane andmehõive ning saastumise vähendamine.

Igapäevased otsused keskkonnakaitstes peavad olema ratsionaalsed ja efektiivsed, tuginema kaasaegsele ning põhjalikule teabele ja andmete teaduslikule analüüsile. Märkimisväärset võimekuse tõusu selles valdkonnas võimaldab teadlaste, keskkonnakaitsete-praktikute ja ettevõtete ühistegevus alates andmehõivest kuni analüüside ja uuringute tulemuste tõlgendamiseni ja rakendamiseni. Samuti on oluline, et loodusteaduslike uuringute tulemused ja keskkonnaseire andmed oleksid kõigile sihtrühmadele kättesaadavad, lihtsasti kasutatavad ja arusaadavad ning et neid kasutatakse suurema objektiivsuse saavutamiseks erinevate planeerimisülesannete lahendamisel. Andmete teadusliku analüüsi vajakajäämist tõttu ei tugine tehtavad otsused tihti teaduslikult põhjendatud seisukohtadel vaid pigem ühekordsetele ekspertarvamustele. Teadlaste oskusteave ja kogemused ei ole veel tõhusalt integreeritud ühiskonna teistesse sfääridesse sh keskkonnakaitse korraldusse, teadustöö tulemused on üsna formaalselt seotud majandusliku tulukuse ning rakenduslike väljunditega. Seega on tõsiseks väljakutseks Eesti teadlaste keskkonnaalase teadusvõimekuse toetamine vastavalt riiklikule ja Euroopa Liidu huvile.

Erinevad hinnangud keskkonnakaitseliste uuringute kohta rõhutavad asjaolu, et eelpoolnimetatud uuringute tulemusi on väga keerukas rakendada praktilistes lahendustes, poliitikate koostamisel jne. Samas on mõningad keskkonnakasutuse valdkonnad uuringutega katmata. Elurikkuse valdkonnas on teadlased jõudnud arvestatavate teoreetilise tulemusteni. Viimaste rakendamine sotsiaalmajandusliku sfääri erinevatesse harudes kipub aga jääma tagasihoidlikuks. Põhjus peitub väheses valmiduses ja praktiliste hoobade puudumises teadustulemuste siirdeks. Teoreetilistelt saavutustelt rakendustele üleminekuks on sageli vaja nn vahemoodulit, teoreetilis-praktilist rakendusuuringut, mis põhineb eksperimentidel, pilootrakendustel, rakenduse mudelitel jms ning mille tulemusena suudetakse teoreetilised tulemused teisendada praktilisteks väljunditeks. Natuke teine olukord eksisteerib loodusvarade säästva kasutamise uuringute osas. See valdkond on aegade jooksul jäänud tagaplaanile. Arvestades kiireid ja laialatuslikke arenguid geoinfosüsteemides, varude hindamise ja visualiseerimise tarkvaras, loodusvarade kasutamise meetodites jne, peab intensivistama ka sellise sisuga uuringuid, mis annavad suure tõenäosusega ka kiiret majanduslikku efekti. Niisiis, on oluliseks probleemiks teoreetilis-rakenduslike uuringute vähesus, mis ei ole võimaldanud teoreetilisi tulemusi arendada ühiskondlikult vajalikeks rakendusteks sotsiaalmajandusliku sfääri teistes harudes. Uuringute madal osakaal loodusvarade säästliku kasutuse valdkonnas muudab keerukaks osalemise Euroopa Liidu loodusvarade kasutamise alases uues poliitikas.

Eestis pakutavad keskkonnatehnoloogilised lahendused on mitmekesised, kuid samal ajal väga ebaühtlaselt arenenud. Keskkonnatingimuste ja protsesside ruumiliste eripärasuste tõttu ei pruugi ühetaolised keskkonnatehnoloogiad igal pool ja alati olla rakendatavad. See võib muuta keskkonnatehnoloogilise innovatsiooni kalliks, kuid on ühtlasi väljakutseks uutele teadusuuringutele. Olukorda komplitseerivad kaks olulist asjaolu: see et looduslikud ja inimtekkelised protsessid ning nende vahelised vastasmõjud on väga tihedalt põimunud ning et ökosüsteemides toimuvaid paljusid fundamentaalseid protsesse ei mõisteta veel täies ulatuses. Probleem, kus üleminekupiir inimtekkelise ja looduslikult kulgeva protsessi vahel on väga lai või liialt hägune, vajab alusuuringuid komplekssete nähtuste mõistmisel. Reaalseid võimalusi kõrgel tasemel eksperimentide läbiviimiseks pakub Eesti teaduse infrastruktuuride teekaart. Eksperimentaalsete uuringute tulemused saavad teatud tingimustel olla aluseks vajalike meetmete kavandamisel erinevate negatiivsete mõjude vähendamiseks keskkonnale ja inimesele, riskide hindamiseks või uute tehnoloogiate väljatöötamiseks. Keskkonnariskide hindamisel jäävad oluliseks looduslikud ja inimtekkelised protsessid, mille võib vallandada või siis muuta katastroofiliseks mõni väike mõjur või hoopis mõjurite kumulatiivne efekt. Ka nendele eelpoolnimetatud probleemidele annavad vastuseid eksperimentaalsed alusuuringud, mille tulemusi on omakorda võimalik kasutada rakendusuuringute ja rakenduste kavandamisel. Kokkuvõtvalt on selles temaatikas väljakutseks vähene ning seni piiratud eksperimentaalsete võimalustega alusuuringute tegemine.

Loodusteaduslike ja keskkonnaalaste andmete kogumisega on Eestis tegeldud juba kaua aega. Eesti keskkonnaseire raames algas andmehõive 1995. a. Kogutud andmed ja nende analüüs on võimaldanud mitmetes valdkondades jõuda väga oluliste tulemusteni keskkonna mõistmisel, looduslikest protsessidest arusaamisel ja vajalike rakenduste kavandamisel. Esmastest analüüsides selguvad ka mitmed kitsaskohad. Keskkonna kohta käivad andmekogud on jagunenud harukondlikult, erinevate riiklike ja akadeemiliste asutuste vahel. Puudub andmete riskikasutuse võimalus ning esineb dubleerimist. Sageli on juurdepääs riigi poolt tellitud teaduslike uurimistöode ja rakendusuuringutele ebapiisav või ebamugav. Olukorda aitab parandada aruannete viimine digitaalkujule ja organiseerimine andmebaasides. See võimaldab paremini põhjendatud otsuseid näiteks keskkonnamõju ja keskkonna strateegilise mõju hindamisel. Keskkonnaseirealane andmehõive ei suuda praegu rahuldada hästi põhjendatud otsuste tegemist. Andmekogude killustatus ei võimalda integreerida Eesti andmeid Euroopa ja rahvusvahelistesse andmekogudesse. Arvestades uusi kiireid ja väga mahukaid andmehõive võimalusi, nagu kaugseire, geokodeeritud ja automaattöötamise andmed jne, vajatakse ka uusi lähenemisi andmete organiseerimisel. Seega, andmehõivealane väljakutse seisneb andmekogude killustatuses, väheses juurdepääsu võimalustes, andmekogumise meetodite mittevastavuses ning tagasihoidlikus ettevalmistuses võtta vastu uusi andmeid teekaardi eksperimentaaluuringutest, kaugseirest, geoinfosüsteemidest.

Keskkonna puhul eksisteerivad kahepoolsed riskid. Ühed, mis on põhjustatud looduslike protsesside poolt ning teised, mille ajendiks on inimene. Probleemid tekivad harva toimuvate ekstreemsete loodus- või inimtekkeliste nähtuste puhul, kemikaalide käitlemisel ja mõistmisel, kuidas keskkonnariskid otseselt inimest mõjutavad. Tavapärane on, et keskkonnaseisundi seireandmete puhul, ei suudeta keemiliste näitajate osas selgelt välja tuua, kuidas mõõdetud kontsentratsioonid võivad mõjuda inimesele. Keskkonnariskide hindamine takerdub mõneti protsesside vähestele tundmisele ja suurele määramatusesele. Mitmete oluliste nähtuste kohta puuduvad üldse prognoosimudelid ning olemasolevad mudelid vajavad täiendavaid lisamooduleid täpsemaks ennustamiseks. Keskkonnariskid vajavad põhjalikku analüüsi, et planeerida edasisi vajalikke rakendusuringuid, uusi meetodilisi lähenemisi ning riskiplaanide koostamist. Antud temaatika puhul on väljakutseks asjaolud, et puudub ülevaade ning analüüs, missuguseid keskkonnariskide hindamisi on Eestis tehtud, mitmed olemasolevad mudelid vajavad täiendamist ning laiendamist ning teatud riski omavad protsessid teadusuuringuid.

Eelpool toodust tulenevalt on programmi eesmärkideks:

1. saavutada keskkonnakaitse ja -tehnoloogia prioriteetsetes valdkondades tulemused, mis võimaldaksid anda riigile adekvaatset teaduslikult põhjendatud informatsiooni, mida saab rakendada otsustusprotsessides ja poliitikakujundusel;
2. tagada sidusus ja teaduslik tugi Eesti teaduse infrastruktuuride teekaardi objektide terviklikul väljaarendamisel;
3. analüüsida riiklike ja akadeemiliste keskkonna-infosüsteemide sidusust eesmärgiga toetada elurikkuse informaatika ning kliima- ja keskkonnamuutuste uuringuid;
4. töötada välja teaduspõhised prognoosid kiireks ja täpseks ohule reageerimiseks.

3 Programmi rakendusasutus ja -üksus

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 19. aprilli 2007. a määrusele nr 111 "Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse andmist korraldavate asutuste määramine" on programmi rakendusasutuseks Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi rakendusasutus) ja rakendusüksuseks Sihtasutus Archimedes (edaspidi rakendusüksus).

4 Programmi elluviija

Programmi elluviija on Sihtasutus Archimedes Teaduskoostöö Keskus, 1. märtsist 2012 .a Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (edaspidi elluviija). Sihtasutuse Archimedes valimine programmi elluviijaks on põhjustatud eelkõige asutuse varasemate kogemustega kavandatava temaatika käsitlemisel ning riiklike ja Euroopa Liidu haridus- ja teadusprojektide läbiviimisega. Elluviija on Eesti ja Euroopa haridus- ja teadusringkondades tunnustatud partner, kes on tõestanud oma suutlikkust programme tulemuslikult ellu viia ning muutustele kiiresti ja edukalt reageerida. 1. märtsist 2012 antakse Sihtasutus Archimedes Teaduskoostöö keskuse tööülesanded ning personal üle Sihtasutusele Eesti Teadusagentuur.

Elluviija võib moodustada strateegiate ja tegevuste kavandamiseks tööühmi, kuhu kaasatakse partneri esindajaid, eksperte ja nõukogu liikmeid. Programmi administreerimiseks ja rakendamiseks loob elluviija programmimeeskonna.

5 Programmi nõukogu

5.1 Programmi teostab ja juhib elluviija, kes kutsub kokku programmi nõukogu. Nõukogu on elluviijale nõuandev kogu ning programmi juhti ja programmi meeskonna liikmeid nõustav ühiskondlik ühendus, mille ülesandeks on

5.1.1 elluviija erialane nõustamine;

5.1.2 anda elluviijale nõu programmi tegevuste elluviimise, tegevuse või eelarve muutmise ning programmi juhtimisega seotud küsimustes;

5.1.3 arvamuse esitamine, mis on aastaaruande oluline lisa, programmi tegevuste kohta ning teadusaruannete kinnitamine;

5.1.4 analüüsida programmi edukust ning anda vajadusel programmi juhile suuniseid programmi eesmärkide, tegevuste või nende elluviimise vahendite või korralduse muutmiseks.

5.2 Nõukokku kuuluvad lisaks elluviijale partnerite esindajad ning keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonna organisatsioonide ja sidusasutuste poolt esitatud liikmed ning eksperdid. Lisaks osaleb nõukogu töös hääleõigusega KESTA programmi juht.

5.3 Nõukogu liikme määrab ja kutsub tagasi vastava institutsiooni juht. Vastava institutsiooni juht võib nimetada nõukogu liikmele asendaja, kes vajadusel esindab eemale jäänud nõukogu liiget. Nõukogu liikme volitused kehtivad programmi rakendamise lõpuni.

5.4 Nõukogu liikmel on õigus osaleda programmi tegevuste kavandamise ja läbirääkimiste juures, kuid tal puudub hääleõigus programmi rakendamisega seotud asjade otsustamisel.

5.5 Nõukogu liikme tööd ei tasustata.

5.6 Nõukogu koosoleku kutsub kokku nõukogu esimees või programmi juht.

5.7 Nõukogu võib oma töösse programmi juhi nõusolekul kaasata eksperte.

5.8 Nõukogu tegevusega seotud kulutused kaetakse programmi administreerimise eelarvest.

6 Programmi sihtgrupid ja partnerid

Programmi sihtgruppideks on keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonna uurimise ja analüüsiga tegelevad isikud ja organisatsioonid, teadus- ja arendusasutused ning ettevõtted. Programmi elluviimiseks kaasatakse partnerid, kellega elluviija sõlmib partnerlusleppe, millega kehtestatakse lepingupoolte õigused ning kohustused, elluviija ja partneri vaheline vastutuspiir ning konkreetsed tegevused, kuhu partner kaasatakse. Programmi partneriteks on kõik avalik-õiguslikud teadus- ja arendusasutused ning ülikoolid, mis on programmi tegevusega seotud valdkonnas (bio- ja keskkonnateadused või loodusteadused ja tehnika) 2010. a toimunud korralise evalveerimise käigus positiivselt evalveeritud, tagamaks teadus- ja arendusasutuste ning ülikoolide rahvusvahelise teaduskoostöö ja kvaliteetse teadustöö võimekust ja teiste evalveerimise aluseks olevate kriteeriumite täitmist.

Partneri nimi	Programmi tegevused	Partnerluse algus	Partnerluse lõpp
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	1, 2, 3, 4	2011	2015
Tallinna Ülikool	1, 2, 3	2011	2015
Tallinna Tehnikaülikool	1, 2, 3, 4	2011	2015
Tartu Observatoorium	1, 2, 3, 4	2011	2015
Eesti Maaülikool	1, 2, 3, 4	2011	2015
Tartu Ülikool	1, 2, 3, 4	2011	2015
Cybernetica AS	1, 3	2011	2015
Eesti Biokeskus	1, 2, 3, 4	2011	2015

7 Programmi abikõlblikkuse periood

Programmi abikõlblikkuse periood on 01.04.2010 kuni 31.10.2015.

8 Mõisted

8.1 Alusuuringud — algupärased teoreetilised või eksperimentaalsed uuringud uute teadmiste saamiseks nähtuste ja sündmuste põhialuste kohta, seadmata eesmärgiks saadud teadmiste kohest rakendamist.

8.2 Arendustegevus — uuringute ja kogemuste kaudu saadud teadmiste rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks.

8.3 Elurikkus — eluvormide rohkus kõigil (geneetilisel, liigilisel, ökosüsteemi) tasanditel.

8.4 Keskkonnakaitse — praktiliste meetmete süsteem, mis rakendab loodus- ja ühiskonnateaduste uurimistulemusi ühiskonna majanduse ja kultuuri edendamiseks. Koosneb ühiskonna, organisatsioonide ja üksikisikute tegevusest, mille abil kaitstakse nii inimese vahetat elukeskkonda kui ka loodust tervikuna inimtegevuse negatiivse mõju eest elujõulise keskkonna säilitamiseks.

8.5 Keskkonnatehnoloogia — kogu tehnoloogia, mille kasutamine võimaldab säästa loodusressursse ja vähendada saasteheidet ning jäätmeteket.

8.6 Kliimamuutus — pikaajalise statistilise ilmastikurežiimi muutumine.

8.7 Rakendusuuringud — algupärased uuringud uute teadmiste saamiseks esmase eesmärgiga rakendada saadud teadmisi kindlas valdkonnas suhteliselt lühikese aja jooksul.

8.8 Teadustegevus — isiku loomevabadusel põhinev tegevus, mille eesmärk on teaduslike uuringute abil uute teadmiste saamine inimese, looduse ja ühiskonna ning nende vastastikuse toime kohta.

9 Programmi tegevused

9.1 Rakendusuuringute toetamine keskkonnakaitse ja -tehnoloogia prioriteetsetes suundades (kliima- ja keskkonnamuutused, loodusvarade ökoloogiliselt tasakaalustatud kasutamine, loodusliku mitmekesisuse ja looduslike alade säilitamine ning saastumise vähendamine).

Rakendusuuringud võimaldavad vastata ühiskondlikult prioriteetsetele küsimustele keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonnas. Selleks luuakse teaduslikult põhjendatud lähenemisviisid vajatavate tegevuste süstemaatiliseks planeerimiseks ja võimalike ressursside kasutamiseks. Tegevuse kaudu toimub integreeritud teadmusevahetus Eesti ja rahvusvahelise tasandi vahel ning areneb koostöö teadusgruppide vahel. Rakendusuuringud kui tegevused hõlmavad looduskaitseuuringuid sh kaitsealade süsteemi optimaalsust, liigikaitse korraldust jne. Teiseks tegevusvaldkonnaks on rakendusuuringud liigi ja ökosüsteemi tasandil sh metsaökosüsteem. Uuringute tulemuste siire teistesse valdkondadesse võimaldab tõhustada sotsiaalmajanduslikku planeerimist ning selle abil majandusliku efekti saavutamist. Tegevuse väljundiks on planeeritud teadusprojektide realiseerumine, tulemuste rahvusvahelisel tasemel tunnustamine ja rakenduste kasutamine eritasandilistes otsustusprotsessides. Uuringud valitakse kas partnerite poolt esitatud ideekavandite põhjal või programmi poolt püstitatud uuringuteemade kaupa. Teemasid hindab ning teeb valiku ekspertkomisjon, arvestades teemade aktuaalsust ning potentsiaalsete täitjate võimekust.

9.2 Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonnaga seotud Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektidega kaasneva teadustegevuse toetamine, mille käigus tehakse eksperimentaalseid alus- ja rakendusuringuid kasutades teaduse infrastruktuuri teekaardi objekte eksperimentide korraldamiseks. Ruumiandmete, vaatluste ja eksperimentidest saadud tulemuste põhjal koostatakse erinevad mudelid või koostatakse täiendavad algoritmid protsesside hindamiseks lokaalsel ja regionaalsel tasandil. Tehakse alusuuringuid süsteemis atmosfäär-ökosüsteem-geosfäär, bio-geokeemilistes aine- ja energiaringetes, hinnatakse CO₂, veeauru, valguse, temperatuuri ja energivoogude muutusi erinevates ökosüsteemides. Tegevus võimaldab Eesti teadlastel jõuda rahvusvaheliselt oluliste keskkonnaalaste teadussuundade ja teemade juurde. Sellega suudetakse panustada üldiste keskkonnaprobleemide lahenduste otsimisse. Väljundiks on planeeritud keskkonnaalased kõrgtasemelised eksperimentaalsed uurimistööd, rahvusvahelise koostöö parnemine üldiste keskkonnaprobleemide lahendamisel ning probleemide olemuste selgitamine, mis saab olla aluseks potentsiaalsete lahenduste välja töötamiseks. Uuringud valitakse kas partnerite poolt esitatud ideekavandite põhjal või programmi poolt püstitatud uuringuteemade kaupa. Teemasid hindab ning teeb valiku ekspertkomisjon, arvestades teemade aktuaalsust ning potentsiaalsete täitjate võimekust.

9.3 Riiklike ja akadeemiliste keskkonna-infosüsteemide sidususe analüüsimine ja analüütilise võimekuse arendamisprojektide koostamine elurikkuse informaatika ning kliima- ja keskkonnamuutuste uuringute tegemiseks.

Tegevuse eesmärk on tagada efektiivsel viisil elurikkuse alane andmehõive. Keskkonnainfosüsteem jõuab kvalitatiivselt uuele tasandile, kus on põimunud teadustöö käigus ning teistest keskkonnavaatlustest saadud andmestik. Infosüsteem hõlmab nii biotilise kui ka abiotilise keskkonna andmeid. Märkimisväärselt laiendatakse juurdepääsu erinevatele andmesüsteemidele ning võimaldatakse integreeritud andmekasutust. Võrgustikupõhise süsteemi eesmärgiks on erineva primaarse andmestiku, sh näiteks analüüsitulemuste kättesaadavaks tegemine koos geoinfosüsteemiga seotud rakendustega. Andmete alusel on võimalik koostada arusaadavaid ülevaateid ning tagada andmete võrreldavus Euroopa Liidu piires. Tegevuse tulemusena tõuseb Eesti kompetents keskkonnamuutuste hindamisel ja tõuseb võimekus mitmesuguste muutuste muustrite adekvaatseks identifitseerimiseks. Uuringud valitakse kas partnerite poolt esitatud ideekavandite põhjal või programmi poolt püstitatud uuringuteemade kaupa. Teemasid hindab ning teeb valiku ekspertkomisjon, arvestades teemade aktuaalsust ning potentsiaalsete täitjate võimekust.

9.4 Teaduspõhiste prognooside väljatöötamine kiireks ja täpseks ohule reageerimiseks. Keskkonnariske võib tekke järgi tinglikult jagada looduslikeks ja inimtekkelisteks. Riiklikus kriisireguleerimise kavas on vastutus jaotatud mitmete ministriumide vahel. Näiteks kemikaalide toksilisusest tulenev vahetu risk inimese elule ja tervisele on sotsiaalministeeriumi vastutusallas, sama sündmusega seotud lühi- ja pikaajalised mõjud elusloodusele ja elukeskkonnale on aga keskkonnaministeeriumi vastutusallas. Kõiki valdkondi kattev riskianalüüs ning kriisireguleerimise kava on Eestis tavapärasel nõutaval tasemel. Probleemid tekivad harva toimuvate ekstreemsete loodus- või inimtekkeliste nähtuste puhul, kemikaalide käitlemisel ja mõistmisel, kuidas keskkonnariskid otseselt inimest mõjutavad. Tavapärane on, et keskkonnaseisundi seireandmete puhul, ei suudeta keemiliste näitajate osas selgelt välja tuua, kuidas mõõdetud kontsentratsioonid võivad mõjuda inimesele. Keskkonnariskide hindamine takerdub ka protsesside vähesele tundmisele ja suurele määramatusele. Mitmete oluliste nähtuste kohta puuduvad prognoosmudelid ning olemasolevad mudelid vajavad täiendavaid lisamooduleid täpsemaks ennustamiseks. Keskkonnariskid vajavad põhjalikku analüüsi, et planeerida edasisi vajalikke rakendusuringuid, uusi meetodilisi lähenemisi ning riskiplaanide koostamist. Antud temaatika puhul on väljakutseks asjaolud, et puudub kattev üleriigiline analüüs, missuguseid keskkonnariskide hindamisi on Eestis tehtud, mitmed olemasolevad mudelid vajavad täiustamist ning laiendamist ning teatud riskidega seotud protsessid vajavad teadusuuringuid. Teemasid hindab ning teeb valiku ekspertkomisjon, arvestades teemade aktuaalsust ning potentsiaalsete täitjate võimekust.

10 Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

10.1 Tegevuste elluviimiseks tehtavad kulud on abikõlblikud, kui need on programmi tegevustega otseselt seotud, mõistlikud ja elluviimiseks vältimatult vajalikud ning vastavad järgmistele tingimustele:

10.1.1 kulud on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus nr 1783/1999 (ELT L 210, 31.07.2006, lk 1–11);

10.1.2 kulud on kooskõlas Euroopa Nõukogu määrusega nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus nr 1260/1999 (ELT L 210, 31.07.2006, lk 25–69);

10.1.3 kulud on kooskõlas „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 21 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määrusega nr 26 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“;

10.1.4 kulud on kooskõlas programmis ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetega.

10.2 Abikõlblikud on järgmised punktis 10.1 nimetatud tingimustele vastavad kulud:

10.2.1 personalikulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määruses nr 26 "Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord" sätestatule;

10.2.2 üldkulud vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määruses nr 26 "Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord" sätestatule;

10.2.3 programmi abikõlblike kulude puhul tekkiv erisoodustusena käsitletav kulu ja tasutav maks „Tulumaksuseaduse“ § 48 lõike 4 tähenduses, vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määruse nr 26 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“ § 5 sätestatule;

10.2.4 üüri- ja rendikulud;

10.2.5 programmimeeskonna liikmete koolitusega, sh õppereisid, seotud kulud, mis võivad moodustada kuni 7% programmi juhtimisele eraldatud toetuse summast;

10.2.6 programmi haldamiseks vajalikud sisseostetavad teenuste kulud (sh uuringud ja analüüsid, tõlketööd, trüki- ja kujundustööd, juriidiline nõustamine, infotehnoloogilised lahendused jm);

10.2.7 erialaspetsiifiliste tarkvaralitsentside soetamise kulud, juurdepääsumaksud (litsentsitasud) andmebaaside kasutamiseks, andmebaaside endi loomise, hooldamise ja arendamise kulud;

10.2.8 programmi dokumentide säilitamise, arhiveerimise ja hävitamisega seotud kulud;

10.2.9 liikmemaksud ja osalustasud, mis on lisandunud programmi rakendamisega ning annavad programmile lisaväärtust;

10.2.10 hankeprotseduuride läbiviimise ja hankedokumentatsiooni ettevalmistamise kulud, juhul kui need loovad programmile lisaväärtust;

10.2.11 teavitamiskulud;

10.2.12 programmi haldamiseks vajamineva kontoritehnika ja mööbli ostmise kulud;

10.2.13 muud toetavate tegevustega otseselt seotud ja tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud.

10.3 Programmi raames ei ole abikõlblikud järgmised kulud:

10.3.1 sisendkäibemaksuna maha arvatav või tagastatav käibemaks, vastavalt Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määruse nr 26 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord“ § 6 sätestatule;

10.3.2 kinnisasja ostmise kulud;

10.3.3 mitterahalised sissemaksed;

10.3.4 liiklusvahendi ostmise ja rentimise kulud;

10.3.5 rahvusvaheliste ja riigisiseste organisatsioonide liikmemaksud, mis ei ole lisandunud programmi rakendamisega;

10.3.6 hangetest või teenuse osutamisest tingitud kulud, kui hangete korraldamine või teenuste osutamine tekitab programmile kulusid, loomata programmile lisaväärtust;

10.3.7 amortisatsioonikulud;

10.3.8 elluviija ja partneri organisatsiooni juhtimisega seotud personalikulud;

10.3.9 muud Vabariigi Valitsuse 31. jaanuari 2007. a määruse nr 26 "Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse kulude abikõlblikkuse või mitteabikõlblikkuse määramise tingimused ja kord" §-s 15 sätestatud kulud.

10.4 Programmi raames ei ole partnerile abikõlblikud järgmised kulud:

10.4.1 programmi haldamiseks vajamineva kontoritehnika, sh videoprojektori, koopiamasina ja skaneerimisseadme, ning mööbli ostmise ja liisimise kulud;

10.4.2 koolituskulud.

10.5 Partneri kulude abikõlblikkust kontrollivad elluviija ning rakendusüksus. Elluviija ei esita rakendusüksusele toetuse väljamaksmiseks partneri kulusid, mida elluviija ei hinda abikõlblikeks.

11 Programmi eelarve ning tegevus- ja ajakava

Programmi kogumaksumus on 6 699 160,59 eurot. Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest rahastatakse kuni 84,98% ja riiklikust struktuuritoetusest kuni 10,52% programmi mahust. Omafinantseering moodustab 4,5% programmi mahust.

11.1 Programmi eelarve rahastamisallikate lõikes

	Struktuuritoetus			Omafinantseering	Kulud kokku
	EL toetus	Riiklik struktuuri-toetus	Struktuuri-toetus kokku		
	(eurot)	(eurot)	(eurot)		
Valem	1	2	3 = 1+2	4	5 = 3+4
%	84,98%	10,52%	95,50%	4,50%	100%
Kokku	5 692 934,50	704 584,00	6 397 518,50	301 642,09	6 699 160,59

11.2 Programmi eelarve tegevuste lõikes

Rea nr	Kulukoht	Struktuuritoetus			Omafinantseering	Kulud kokku
		EL toetus	Riiklik struktuuri-toetus	Struktuuri-toetus kokku		
		(eurot)	(eurot)	(eurot)		
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7 = 5+6
1	Programmi ettevalmistamine ja elluviimine	592934,50	73384,33	666318,83	0,00	666318,83
1.1	Kulud töötasudeks	408000,00	50495,97	458495,97	0,00	458495,97
1.2	Majanduskulud	139190,33	17226,84	156417,18	0,00	156417,18
1.3	Muud kulud	45744,17	5661,51	51405,68	0,00	51405,68

2	Tegevuste elluviimisega seotud kulud	5100000,00	631199,67	5731199,67	301642,09	6032841,76
2.1	Tegevus 1 Rakendusuringute arendamine keskkonnakaitse ja -tehnoloogia prioriteetsetes suundades	1972000,29	244063,91	2216064,20	116634,96	2332699,16
2.2	Tegevus 2 Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonnaga seotud Eesti teaduse teekaardi objektide kaasneva teadustegevuse toetamine	1870000,00	231439,88	2101439,88	110602,10	2212041,98
2.3	Tegevus 3 Riiklike ja akadeemiliste keskkonna- infosüsteemide sidususe analüüsimine ja analüütilise võimekuse arendamisprojektide toetamine elurikkuse informaatika ning kliima- ja keskkonnamuutuste uuringute toetamiseks	850000,00	105199,95	955199,95	50273,68	1005473,63
2.4	Tegevus 4 Teaduspõhiste prognooside väljatöötamine kiireks ja täpseks ohule reageerimiseks	407999,71	50495,94	458495,65	24131,35	482627,00
3	Programmi tulud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Kulud kokku	5692934,50	704584,00	6397518,50	301642,09	6699160,59

11.3 Programmi tegevuskava

Jrk nr	Tegevused	Periood
1	Tegevus 1 Rakendusuuringute tegemine keskkonnakaitse ja -tehnoloogia prioriteetsetes suundades (kliima- ja keskkonnamuutused, loodusvarade ökoloogiliselt tasakaalustatud kasutamine, loodusliku mitmekesisuse ja looduslike alade säilitamine ning saastumise vähendamine)	2011–2014
2	Tegevus 2 Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonnaga seotud Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektidega kaasneva teadustegevuse toetamine	2011–2014
3	Tegevus 3 Riiklike ja akadeemiliste keskkonna-infosüsteemide sidususe analüüsimine ja analüütilise võimekuse arendamisprojektide toetamine elurikkuse informaatika ning kliima- ja keskkonnamuutuste uuringute toetamiseks	2011–2014
4	Tegevus 4 Teaduspõhiste prognooside väljatöötamine kiireks ja täpseks ohule reageerimiseks	2011–2014
5	Programmi ettevalmistamine, programmimeeskonna töö käivitamine, tegevuste indikaatorite algtasemete määramine	2010–2011
6	Programmi elluviimine ja raamatupidamine	2010–2015

12 Indikaatorid

Tegevus 1 Rakendusuuringute tegemine keskkonnakaitse ja -tehnoloogia prioriteetsetes suundades				
Indikaator	Selgitus	Algtase	Kontrollitase	Lõpptase
<i>Väljundindikaator:</i>				
Uuringute arv	Uuringute aruanded kajastavad uuringute tulemusi ning rakenduslikke soovitusi. (tk) Allikas: programmi seirearuanded	2010. a 0	2013. a 5	2015. a 8

Tegevus 2 Keskkonnakaitse ja -tehnoloogia valdkonnaga seotud Eesti teaduse teekaardi infrastruktuuri objektidega kaasneva teadustegevuse toetamine				
Indikaator	Selgitus	Algtase	Kontrollitase	Lõpptase
<i>Väljundindikaator:</i>				
Uuringute arv	Uuringute tulemused realiseeruvad uuringute sh nende kohta käivate aruannete näol (tk) Allikas: programmi seirearuanded	2010. a 0	2013. a 2	2015. a 4

Tegevus 3 Riiklike ja akadeemiliste keskkonna-infosüsteemide sidususe analüüsimine ja analüütilise võimekuse arendamisprojektide toetamine elurikkuse informaatika ning kliima- ja keskkonnamuutuste uuringute toetamiseks				
Indikaator	Selgitus	Algtase	Kontrolltase	Löpptase
<i>Väljundindikaator:</i>				
Uuringute arv	Infosüsteemide sidususe alaste uuringute tulemused realiseeruvad uuringute sh nende kohta käivate aruannete näol (tk) Allikas: programmi seirearuanded	2010. a 0	2013. a 1	2015. a 1
Andmebaasides välja arendatud temaatiliste moodulite arv	Andmebaaside alane arendustöö toimub temaatiliste moodulite koostamise abil (tk) Allikas: programmi seirearuanne	2010. a 1	2013. a 3	2015. a 6

Tegevus 4 Teaduspõhiste prognooside väljatöötamine kiireks ja täpseks ohule reageerimiseks				
Indikaator	Selgitus	Algtase	Kontrolltase	Löpptase
<i>Väljundindikaator:</i>				
Uuringute arv	Uuringute tulemused realiseeruvad uuringute ja nende kohta käivate aruannete näol (tk) Allikas: programmi seirearuanded	2010. a 0	2013. a 2	2015. a 3
Ohtude prognoosimudelite arv	Prognooside koostamiseks kasutatakse mudeleid (tk) Allikas: programmi seirearuanded	2010. a 0	2013. a 1	2015. a 2

13 Programmi elluviija kohustused

13.1 Elluviija kasutab ja tagab, et partner kasutab toetust sihtotstarbeliselt abikõlblike kulude katteks, mis on vajalikud programmis kirjeldatud eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks, ning rakendama programmi vastavalt kinnitatud eelarvetele ja tegevuskavadele.

13.2 Elluviijale kohalduvad kõik struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused. Lisaks on elluviija kohustatud:

13.2.1 koguma andmeid programmi aruandluse jaoks;

13.2.2 esitama rakendusüksusele eelnevalt rakendusasutuse poolt kinnitatud programmi järgneva aasta eelarve, tegevuskava ja korrigeeritud eelarve aastate lõikes hiljemalt kalendriaasta 15. detsembriks. Koos nimetatud dokumentidega esitab elluviija rakendusüksusele väljamaksete prognoosi ning hangete läbiviimise plaani. Järgneva aasta eelarve ja tegevuskava koostamisel lähtutakse programmi eelarvest ja tegevuskavast aastate lõikes ning rakendusasutuse koostatud soovituslikust vormist. Hangete läbiviimise plaan kajastab elluviija ja partneri hankeid maksumusega üle 12 782 euro ilma käibemaksuta. Esimese aasta eelarve, tegevuskava ja hangete läbiviimise plaani esitab elluviija rakendusüksusele ühe kuu jooksul pärast programmdokumendi kinnitamist;

13.2.3 järgima ja tagama et partner järgib hangete läbiviimisel „Riigihangete seaduses“ kehtestatud nõudeid, seda ka juhul kui partner ei ole hankija „Riigihangete seaduse“ mõistes ning säilitama sellest kontrolljälje;

- 13.2.4 järgima ja tagama, et partner järgib „Riigihangete seaduse“ §-s 18² sätestatud lihthanke korraldamise nõudeid. Samuti võtma ja tagama, et partner võtab pakkujate paljususe olemasolul vähemalt kolm võrreldavat pakkumist, kui hangitakse „Riigihangete seaduse“ §-s 19 sätestatud lihtsustatud korras tellitavaid teenuseid maksumusega alates 10 000 eurot (ilma käibemaksuta);
- 13.2.5 maksuma tagasi rakendusüksuse poolt tagasinõutava toetuse tagasinõudmise otsuses märgitud summas ja tähtjaks;
- 13.2.6 esitama rakendusasutuse või rakendusüksuse järelpäringutele vastused 10 tööpäeva jooksul, kui ei ole määratud lühemat tähtaega;
- 13.2.7 tagama, et partner täidab „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 22 punktides 3 ja 8 sätestatud nõudeid;
- 13.2.8 säilitama ja tagama, et partner säilitab programmi elluviimisega seotud dokumentatsiooni 31. detsembrini 2025. a.
- 13.2.9 eristama ja tagama et partner eristab oma raamatupidamises toetuse kasutamisest saadud tulu muust tulust ning toetuse kasutamisega seotud kulud muudest kuludest, samuti kulused kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1080/2006 artikli 7 lõikes 4 nimetatud juhtudel;
- 13.2.10 kooskõlastama kõik programmi tegevuste elluviimiseks vajaminevad juhendid, töökorrad jt programmi tõlgendavad dokumendid enne kinnitamist rakendusüksusega;
- 13.2.11 täitma abikõlblikkuse määruse § 11 sätestatud tulu teenimisega seotud kohustusi;
- 13.2.12 sätestama partnerluslepingus elluviija õiguse valesi kasutatud toetus partnerilt tagasi nõuda;
- 13.2.13 täitma muid rakendusasutuse ja programmi elluviija vahel programmi elluviimiseks sõlmitud halduslepingust tulenevaid kohustusi.

14 Rakendusüksuse õigused ja kohustused

14.1 Rakendusüksusel on õigus:

- 14.1.1 kontrollida programmi teostamist elluviija ja partneri territooriumil, samuti elluviija ja partneri raamatupidamist ning toetuse kasutamise tingimuste täitmist, sealhulgas teostada programmi tegevuste järelevalvet;
- 14.1.2 osaleda vaatejana hankekomisjoni töös ja hankelepingu sõlmimisele eelnevatel läbirääkimistel, mis on vajalikud riigihanke läbiviimiseks ja lepingu sõlmimiseks;
- 14.1.3 tutvuda programmi teostamise käigus koostatavate dokumentidega;
- 14.1.4 peatada toetuse väljamaksmine või keelduda väljamaksmisest kui
- 14.1.4.1 elluviija majanduslik olukord on niivõrd halvenenud, et programmi elluviimine on ohustatud;
- 14.1.4.2 elluviija ei ole täitnud struktuuritoetuse seaduses või selle alusel antud õigusaktides või programmis sätestatud kohustusi;
- 14.1.4.3 esitatud väljamaksetaotlus või kuludokumentid ei vasta ettenähtud nõuetele;
- 14.1.4.4 esitatud kuludokumentid ei vasta programmi perioodile, tegevustele või eesmärkidele;
- 14.1.4.5 toetust taotletakse mitteabikõlblike kulude katteks;
- 14.1.4.6 muudel „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduses“ ja selle alusel antud õigusaktides toodud juhtudel;
- 14.1.5 teostada muid „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduses“ ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud toiminguid.

14.2 Rakendusüksuse kohustus on

- 14.2.1 programmi seire- ja järelevalveandmete sisestamine struktuuritoetuse riiklikku registrisse;
- 14.2.2 toetuse kasutamise seire läbiviimine ning aruandluse kontrollimine;
- 14.2.3 programmi elluviija poolt koostatud programmi aasta- ja lõpparuande läbivaatamine ja kinnitamine ning edastamine rakendusasutusele teadmiseks;
- 14.2.4 elluviijale toetuse andmist ja kasutamist puudutavates küsimustes selgituste andmine;
- 14.2.5 toetuse andmise ja kasutamise aruandluse jaoks vajalike andmete esitamine rakendusasutusele;
- 14.2.6 toetuse andmise ja kasutamise kohta ülevaadete koostamine ja avalikustamine;
- 14.2.7 programmi järelevalve, sh ettekirjutuse tegemine ning ettekirjutuse täitmise jälgimine;

14.2.8 rakendusasutuse ja Rahandusministeeriumi teavitamine rikkumistest, seal hulgas nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artikli 2 punktis 7 nimetatud eeskirjade eiramisest, süüteo kahtlusest ja teistest Euroopa Liidu finantshuve kahjustavatest tegevustest ning toetuse tagasinõudmisest;

14.2.9 väljamaksete menetlemine, sh kulude abikõlblikkuse kontroll;

14.2.10 toetuse andmise ja kasutamisega seotud dokumentide säilitamine vähemalt 31. detsembrini 2025.;

14.2.11 muude õigusaktides sätestatud kohustuste täitmine.

15 Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

15.1 Toetuse väljamaksete tegemisel lähtutakse „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ §23.

15.2 Esimese väljamaksetaotluse võib esitada koos väljamaksete prognoosiga.

15.3 Toetus makstakse elluvijale välja rakendusüksusele esitatud väljamaksetaotluse alusel. Elluvijal peab esitama rakendusüksuse poolt kinnitatud vormil väljamaksetaotluse rakendusüksusele vastavalt punktis 13.2.2 nimetatud väljamaksete prognoosile. Väljamaksetaotlusi esitatakse mitte sagedamini kui kord kuus ning mitte harvemini kui kord kvartalis.

15.4 Rakendusüksuse nõudmisel lisab väljamaksetaotluse esitaja väljamaksetaotlusele kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad. Esimesele ja viimasele väljamaksetaotlusele tuleb lisada kõik kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad, välja arvatud juhul, kui väljamakset taotletakse ettemaksena, sel juhul lisatakse nimetatud dokumentide koopiad väljamakse abikõlblike kuludega kinni katmise aruandele.

15.5 Väljamaksetaotlused programmis osaleva partneri kulude osas esitab rakendusüksusele elluvijal.

15.6 Väljamaksetaotluse koostamise aluseks olevad kuludokumendid peavad vastama „Raamatupidamise seaduse“ § 7 toodud nõuetele.

15.7 Juhul, kui väljamaksetaotluses olevate kulude summa erineb enam kui 1/4 võrra esitatud prognoosist, on väljamaksetaotluse esitaja, rakendusüksuse nõudel, kohustatud esitama korrigeeritud väljamaksete prognoosi järelejäänud eelarveaasta osas.

15.8 Väljamaksetaotlusi esitatakse kogu programmi kohta, vastavalt punktis 13.2.2 nimetatud väljamaksete prognoosile.

15.9 Elluvijal võib rakendusüksuselt taotleda väljamakset osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tehtava väljamakse aluseks on mh leping, arve ja maksekorralduse koopia omaosaluse äramaksmise kohta. Elluvijal võib rakendusüksuselt taotleda ettemakset programmi tegevuste elluviimiseks. Ettemakse ja osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tehtava väljamakse puhul lähtutakse rahandusministri 01. märtsi 2007. a määruses nr 15 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse väljamaksmise tingimused ja kord“ sätestatust.

15.10 Viimane väljamaksetaotlus esitatakse koos programmi lõpparuandega, välja arvatud juhul, kui viimast väljamakset soovitakse ettemaksena või osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Kui elluvijal on viimane väljamakse tehtud ettemaksena või osaliselt tasutud kuludokumentide alusel, esitab elluvijal väljamakse abikõlblike kuludega katmise aruande koos nõutud kulu- ja maksedokumentidega hiljemalt lõpparuandega. Viimane väljamakse tehakse pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt, välja arvatud ettemakse ja osaliselt tasutud kuludokumentide alusel väljamakstud toetuse puhul.

16 Programmi muutmise tingimused

16.1 Elluviija teavitab rakendusüksust ja rakendusasutust viivitamatult kirjalikku taasesitust võimaldavas vormis vajadusest teha programmis või halduslepingus muudatusi ja esitab programmi muutmise taotluse.

16.2 Elluviija on kohustatud taotlema programmi muutmist juhul, kui soovitakse muuta:

16.2.1 elluviija juriidilisi andmeid;

16.2.2 programmi rakendamise või kulude abikõlblikkuse perioodi;

16.2.3 programmi tegevusi või tegevuste ajakava;

16.2.4 partnereid;

16.2.5 programmi eelarvet tegevuste lõikes, kui ühe eelarvea summat muudetakse rohkem kui 10% eelarvea kinnitatud summast, arvestades, et programmi kogueelarve ei suurene.

16.3 Punktis 16.2.1 nimetatud juhul esitab elluviija programmi muutmise taotluse otse rakendusasutusele.

16.4 Punktides 16.2.2–16.2.5 nimetatud juhtudel esitab elluviija programmi muutmise taotluse rakendusüksusele.

16.5 Rakendusüksus vaatab muutmise taotluse läbi ja edastab selle rakendusasutusele 10 tööpäeva jooksul taotluse saabumisest koos hinnanguga muudatuse lubamise kohta.

16.6 Puuduste esinemisel annab rakendusüksus elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

16.7 Rakendusüksusel on õigus taotleda rakendusasutuselt programmi muutmist, kui programmi aruannetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik programmi eduka läbiviimise või eesmärkide saavutamiseks, esitades rakendusasutusele muutmise taotluse ja teavitades sellest elluviijat.

16.8 Programmi muutmise korraldab rakendusasutus. Rakendusasutusel on õigus iseseisvalt algatada programmi muutmine, teavitades sellest rakendusüksust ja elluviijat.

16.9 Rakendusasutus edastab muudetud programmi rakendusüksusele ja elluviijale.

16.10 Juhul, kui muudatus programmi eelarves tegevuste lõikes tehakse väiksemas mahus kui punktis 16.2.5 nimetatud, on elluviija enne kulutuste tegemist kohustatud uue programmi eelarve tegevuste lõikes kooskõlastama rakendusüksusega ning esitama kooskõlastatud eelarve tegevuste lõikes rakendusasutusele.

16.11 Juhul, kui elluviija soovib programmi aasta eelarvet ja tegevuskava muuta selliselt, et üks eelarverida muutub rohkem kui 10% selle kinnitatud summast, on elluviija kohustatud enne kinnitatud programmi aasta eelarvest erinevate kulutuste tegemist esitama uue programmi aasta eelarve rakendusasutusele kooskõlastamiseks. Elluviija edastab kooskõlastatud programmi aasta eelarve rakendusasutusele.

16.12 Juhul, kui muudatus programmi aasta eelarves tehakse väiksemas mahus kui punktis 16.11 nimetatud, on elluviija enne kulutuste tegemist kohustatud rakendusüksust muudatustest teavitama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja esitama rakendusüksuse nõudel uue eelarve.

16.13 Rakendusasutus võib vajadusel koos programmi järgneva aasta eelarve ja tegevuskava kinnitamisega muuta programmi eelarvet aastate lõikes.

16.14 Programmi alusel antava toetuse suurendamise tingimused:

16.14.1 toetuse suurendamine on vajalik programmi eesmärkide saavutamiseks;

16.14.2 meetme „Keskkonnatehnoloogia teadus- ja arendustegevuse toetamine“ eelarve vahendite jääk võimaldab seda;

16.14.3 toetuse summa suurenemisel toetuse määr ei suurene.

17 Toetuse kasutamise seotud teabe ja aruannete esitamise tingimused ja kord

17.1 Rakendusamet kehtestab programmi aruannete esitamise korra ning aastaaruande ja lõpparuande vormid.

17.2 Elluviija esitab Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonnaga eelnevalt kooskõlastatud aastaaruande rakendusüksusele 31. jaanuariks.

17.3 Elluviija esitab Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonnaga eelnevalt kooskõlastatud lõpparuande rakendusüksusele 31. oktoobriks 2015. a.

17.4 Rakendusamet kontrollib esitatud aasta- ja lõpparuande vormikohasust ning andmete õigsust. Kui programmi aruanne on nõuetekohaselt täidetud ja selles esitatud andmed õiged ning viidatud puudused parandatud, kinnitab rakendusamet aruande ning teavitab sellest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis elluviijat ja rakendusametust.

17.5 Kui aruandes esitatud andmetest ilmneb, et programmi eduka elluviimise tagamiseks on vaja rakendada täiendavaid abinõusid, teeb rakendusamet rakendusametusele ettepaneku programmi tegevuste ajakava või eelarve muutmiseks.

17.6 Muud programmi elluviimise ja elluviija finantseerimisega seotud aruanded ning nende esitamise tähtsajad lepivad kokku rakendusametuse ja elluviija vahelises halduslepingus, millest koopia edastatakse rakendusüksusele.

18 Teavitamine

18.1 Elluviijal on, tulenevalt „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 22 punktist 13 ning Vabariigi Valitsuse 30. augusti 2007. a määrusest nr 211 „Struktuuritoetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetusest rahastatud objektide tähistamise ja Euroopa Liidu osalusele viitamise tingimused ning kord“, kohustus teavitada programmi sihtrühmi ning avalikkust, et tegemist on struktuuritoetuste abil elluviidava programmiga. Elluviija tagab, et teavituskohustus on täidetud ka partneri poolt läbiviidavate tegevuste puhul.

18.2 Elluviija tagab programmalase teavitustegevuse kogu rakendusperioodi jooksul (sh teavitades programmi algamisest ja lõppemisest) ning kasutab Vabariigi Valitsuse 30.08.2007. a määrusest nr 211 „Struktuuritoetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetusest rahastatud objektide tähistamise ja Euroopa Liidu osalusele viitamise tingimused ning kord“ tulenevalt nõuetekohast tähistust programmiga seotud materjalidel ja üritustel.

18.3 Elluviija tagab, et temal ja partneril säilib jälg teavitustegevusest, mille alusel on võimalik teavitustegevust tagantjärele tõendada. Teavitustegevuse kulud kajastatakse programmi eelarves.

19 Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

19.1 Toetuse tagasinõudmine toimub vastavalt „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 26 sätestatule.

19.2 Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse“ § 27–28 sätestatule.

19.3 Kui partner on toetust valesti kasutanud, on elluviijal õigus valesti kasutatud toetus partnerilt tagasi nõuda. Vastav õigus sätestatakse partnerluslepingus.

Taivo Raud
teadusosakonna asejuhataja
osakonnajuhataja ülesannetes